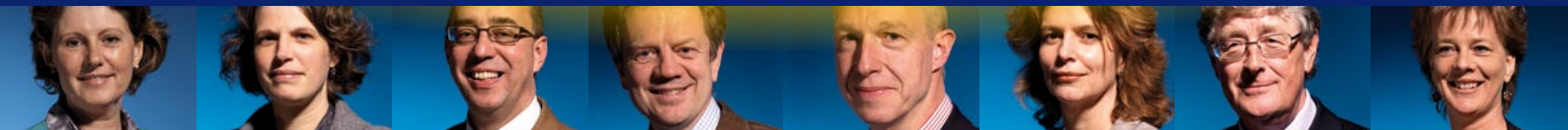

TER INFO

DWARSDOORSNEDE

Voor deze zomeruitgave van de STOWA ter Info vroeg de redactie aan de onderzoekskoördinatoren meer te vertellen over een project of programma dat ze momenteel onder handen hebben. Dat leverde een mooie dwarsdoorsnede op van ons werk, uiteenlopend van visvriendelijke gemalen, via medicijnresten in ziekenhuisafvalwater tot het opstellen van een speciaal Deltaprogramma voor het regionale waterbeheer. We wensen u veel leesplezier en alvast een fijne vakantie.

Jacques Leenen

STOWA OP ZOEK NAAR REGIONALE DELTAKENNIS

Hoe beschermen we ons land tegen het water en stellen we de zoetwatervoorziening veilig, met het oog op klimaatverandering? Het antwoord van de Deltacommissie behelst een flinke waterstaatkundige verbouwing, die ook gevolgen heeft voor het regionale waterbeheer. STOWA brengt de uit het programma voortkomende kennisvragen voor waterschappen onder in een speciaal meerjarenprogramma. Waterwerencoördinator Ludolph Wentholt en Watersysteemcoördinator Michelle Talsma gaan dit programma trekken.

Michelle en Ludolph vinden dat de tweede Deltacommissie onder leiding van oud-landbouwminister Veerman goed werk heeft geleverd. Ludolph: 'Om in Nederland de komende eeuwen te kunnen blijven wonen, werken en recreëren zijn twee zaken volgens de commissie van groot belang. Allereerst moeten we zorgen dat we ons afdoende beschermen tegen overstromingen en wateroverlast. Daarvoor doet de commissie een aantal stevige aanbevelingen, zoals het verhogen van de veiligheid van alle dijkeringen met een factor 10. Daarbij gaan ze uit van een maximale zeespiegelrijzing van 1.30 meter tot 2100.' Michelle vult aan: 'Verder dienen we de zoetwatervoorziening veilig te stellen voor

verschillende gebruiksfuncties. Die komt in het gedrang door langdurige droogteperioden, afnemende rivierafvoeren en binnendringend zout water. Vandaar het plan om het IJsselmeerpeil 1.50 meter op te zetten, zodat dit in de toekomst kan worden gebruikt als groot zoetwaterbekken.'

KLOMPEN

Grote vraag is hoe de keuzes die de Commissie heeft gemaakt voor het hoofdwatersysteem doorwerken naar regionale watersystemen. Ludolph: 'De commissie heeft weinig aandacht besteed aan de samenhang tussen beide systemen. Maar je kunt op je klompen aanvoelen dat we in het regionale water(kering)beheer worden geconfronteerd met de consequenties van de Deltaplannen.' Hij schetst als voorbeeld van samenhang de hogere rivierwaterafvoeren waarmee de commissie rekening houdt. 'De rivierdijken moeten daarvoor worden opgehoogd. Maar hoe raken regionale systemen hun overtollige water kwijt, als de buitenwateren al bijna uit hun voegen barsten?'

IN DEZE UITGAVE ONDER MEER:

STOWA BUIGT ZICH OVER PILLEN POEIERS IN AFVAL- EN OPPERVLAKTEWATER / VEEL NIEUWE ONDERZOEKSIDEE-
EN OP HET GEBIED VAN AFVALWATERZUIVERING / BLAUWALGEN KUNNEN HUN BORST NAT MAKEN / TOENEMENDE
BELANGSTELLING VOOR VISVRIENDELIJKE GEMALLEN PURE WINST / ACTIVITEITEN / WORKSHOP OVER ALGEN EN
AFVALWATER

Daar heeft de Deltacommissie niet over nagedacht. Moeten we gaan nadenken over slimme manieren om regionale wateroverlast te beperken, bijvoorbeeld door rond vitale infrastructuur en steden lage dijken aan te leggen?’ Michelle Talsma: ‘En wat betekenen grote hoeveelheden extra water voor de ecologie van regionale watersystemen? Waterschappen werken hard aan een betere ecologische waterkwaliteit, waarbij men vooral veel gebiedseigen water wil vasthouden. Stel je voor dat daar ineens grote hoeveelheden vreemd water tijdelijk in moeten worden geborgen? Allemaal vragen waar we nu het antwoord niet op hebben.’

SAMENHANG

Volgens Ludolph is het ook belangrijk dat de waterschappen nadenken over de vraag hoe ze vanuit het regionale waterbeheer een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van de Deltaplannen en de waterveiligheid: ‘Daar zijn best mogelijkheden voor. Compartimentering van regionale waterkeringen bijvoorbeeld. Dat kan bij dijkdoorbraken aan de kust zinvol zijn om schade en het aantal slachtoffers te reduceren. Maar bij dijkdoorbraken langs rivieren kan het door de badkuipwerking van het systeem juist leiden tot meer slachtoffers. Anderzijds kan uitgekend compartimeren in het riviersysteem wel zin heb-

ben met het oog op een vlotte evacuatie van mensen en vee.’

Volgens Michelle zouden regionale waterbeheerders in de winter tijdelijk neerslagoverschotten kunnen bergen om daarmee in de zomer de zoetwatervoorziening veilig te stellen: ‘Daarvoor zouden Rijk en regio eerst gezamenlijk enkele klimaatscenario’s moeten doorrekenen om meer inzicht te krijgen in de gevolgen van klimaatverandering voor de zoetwatervoorziening en de manier waarop je daarop het best kunt spelen: grote ingrepen of regionaal maatwerk?’

MEERJARENPROGRAMMA

De Unie van Waterschappen heeft STOWA dit voorjaar gevraagd een inventarisatie te maken van de regionale kennisvragen die voortkomen uit het Deltaprogramma, deze vragen uit te werken, te prioriteren en onder te brengen in een meerjarenprogramma. Dat gebeurt samen met vertegenwoordigers van de waterschappen. STOWA gaat tevens de regie voeren over de uitvoering van dit programma. In dit kader gaat de stichting ook enkele regionale kennisplatforms instellen rond Deltathema’s. STOWA-directeur Jacques Leenen: ‘We verwachten dat we in het najaar een eerste opzet hebben voor het programma. Waar mogelijk sluiten we voor de uitvoering aan bij onderzoek door anderen of andere programma’s, en brengen daar onze specifieke kennisvragen in onder. Als dat niet mogelijk is, gaan we zelf projecten starten. We zullen in ieder geval veel aandacht besteden aan een goede doorwerking van opgedane kennis naar de praktijk.’

De eerste schatting is dat voor het programma tot en met 2013 zo’n 2,5 miljoen euro nodig is aan extra middelen.

Ludolph Wentholt

Michelle Talsma